

Національний
банк України

**Проект постанови
Правління Національного банку України
“Про затвердження Положення про прядок нагляду на
консолідованій основі за небанківськими фінансовими
групами”**

Департамент методології регулювання
діяльності небанківських фінансових установ

Презентація на зустріч з учасниками ринку
небанківських фінансових послуг 17.11.2023

Ця презентація підготовлена виключно з метою ознайомлення з проектами нормативно-правових актів. Жодне положення, зазначене у цій презентації, не слід розуміти як конкретну вимогу, що міститься у проекті регуляторного акта. Для отримання інформації щодо змісту конкретних положень проекту необхідно ознайомитись з проектом регуляторного акта на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України. Бачення майбутнього регулювання, що міститься у цій презентації, може бути змінено або вдосконалено за результатами подальшого опрацювання та обговорення з учасниками ринків фінансових послуг.

Підстави оновлення чинного Положення про порядок нагляду на консолідованій основі № 128 від 02.12.2021

Імплементация вимог Закону про фінансові послуги та фінансові компанії № 1953-IX:

Регулювання і нагляд на консолідованій основі

- **Ст.21** – повноваження з нормативно-правового регулювання діяльності з надання фінансових та супровідних послуг та нагляду за нею, здійснення пруденційного нагляду та нагляду за ринковою поведінкою
- **Ст.22** – співпраця регуляторів при здійсненні нагляду на консолідованій основі за фінансовими групами
- **Ст.23** – державний нагляд на консолідованій основі, об'єкти нагляду, взаємодія з іншими органами нагляду, отримання інформації
- **Ст.24** – здійснення пруденційного нагляду (оцінювання якості КУ, СВК)
- **Ст.25** – здійснення нагляду за ринковою поведінкою (прозорість діяльності)
- **Ст.26** – нагляд на консолідованій основі

П.30 Прикінцевих і перехідних положень до Закону №1953-IX

Національному банку рекомендовано - до дня введення в дію цього Закону привести свої НПА у відповідність із цим Законом та забезпечити прийняття НПА, необхідних для його реалізації

Повноваження Національного банку з регулювання і нагляду за небанківськими фінансовими групами

ч. 6 ст.26 Закону про фінансові послуги та фінансові компанії

системи корпоративного управління;

встановлювати вимоги до фінансової групи, її підгруп щодо:

системи внутрішнього контролю;

облікових процедур, інформаційних систем, необхідних для забезпечення виконання вимог на консолідованій основі;

складення та порядку подання консолідованої та субконсолідованої звітності та іншої звітності або інформації;

дотримання пруденційних нормативів та інших пруденційних вимог, встановлених законодавством України;

лімітів та обмежень щодо певних видів діяльності, у т. ч. щодо діяльності на території іноземних держав;

визначення та встановлення вимог до відповідальної особи фінансової групи, порядку її погодження;

структури власності фінансової групи та розкриття інформації щодо неї;

інформації, яка подається до Регулятора, а також її обсягів, порядку розкриття та подання;

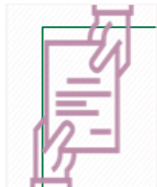
необхідності проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності учасників фінансової групи та консолідованої звітності фінансової групи

Структура Положення

I. Загальні положення

II. Порядок надання інформації

III. Ідентифікація небанківської фінансової групи

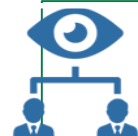
IV. Визнання небанківської фінансової групи

V. Визначення підгруп у межах групи

VI. Вимоги до відповідальної особи та порядок її погодження Національним банком

VII. Структура власності групи (ознаки наявності контролю, умови їх застосування)

VIII. Вимоги до системи корп.управління, СВК, СУР

IX. Пруденційні вимоги щодо достатності регулятивного капіталу групи

X. Складення консолідованої та субконсолідованої звітності та надання інформації Національному банку

XI. Припинення визнання Національним банком небанківської фінансової групи

Суб'єкти, на яких поширюватиметься дія Положення

**юридичні
особи,**

які мають
намір стати
контролерами
(у т.ч.
небанківські
фінансові
установи)

**фізичні
особи,**

які мають
намір стати
контролерами

**контролери
НФГ**

- юридичні
особи,
- небанківські
фінансові
установи
- фізичні
особи

**відповідальні
особи
НФГ**

**інші
учасники
НФГ**

Розділ I. Загальні вимоги

Термінологія

- Додано визначення **суттєвих статей** консолідованих звітів:
  - *про рух грошових коштів*
  - *про сукупний дохід, прибуток або збиток*
  - *про фінансовий стан*

Загальні обов'язки

- контролера
- відповідальної особи
- учасників групи
- *Обов'язки ФУ, НБФГ, відповідальної особи, учасників групи, контролера, особи, що має намір стати контролером щодо подання інформації на запит/вимогу Національного банку*

Права Національного банку

- **вимагати подання інформації, документів, їх копій, пояснень**
- **вживати заходів, з метою:**
  - *встановлення відповідності структури власності НБФГ вимогам законодавства України;*
  - *ідентифікації НБФГ, не ідентифікованої контролером;*
  - *ідентифікації змін структури власності*

Розділ II. Порядок надання інформації

Вимоги до пакету документів

- основні вимоги перенесено до НПА, що визначає загальні вимоги до документів і порядок їх подання до Національного банку в межах окремих процедур

Способи подання

- в електронній формі з накладенням КЕП - електронним повідомленням на офіційну електронну поштову скриньку Національного банку (nbu@bank.gov.ua); або
- у паперовій формі з одночасним обов'язковим поданням електронних копій цих документів на цифрових носіях інформації з дотриманням вимог, встановлених Положенням

Особливості

- підтвердження отримання електронного повідомлення Національного банку, протягом робочого дня
- право не подавати повторно дійсні документи з актуальною інформацією, що вже подавались (за клопотанням)

Розділ III. Ідентифікація небанківської фінансової групи

Особою, що має намір стати контролером

- подання відомостей, передбачених Положенням за форматом, визначеним у додатках

Контролером

- не пізніше 20 календ.днів із дати створення групи – забезпечити подання учасниками відповідальній особі групи інформації
- протягом 30 календ.днів із дати створення групи – забезпечити подання відповідальною особою Повідомлення про створення групи та інформацію за форматами, наданими у додатках до Положення

Національним банком

- на підставі інформації, отриманої під час здійснення нагляду, включаючи:
  - від НКЦПФР, інших державних органів, іноземних органів нагляду
  - з відкритих джерел
- з урахуванням ознак наявності контролю та умов, визначених Положенням

Особливості

- Національний банк має право вимагати подання:
  - ненаданих та/або виправлених документів у визначений ним строк
  - інформації, документів і звітів, необхідних для уточнення структури власності та характеристики групи, видів діяльності її учасників
- Національний банк за результатами ідентифікації вимагає від контролера/відповідальної особи виконання вимог Положення та подання відомостей в порядку, визначеному Положенням
- Передбачено призупинення перебігу строку подання/розгляду пакету документів, з направленням повідомлення

Розділ IV. Визнання небанківських фінансових груп

Рішення про визнання групи та визначення підгруп приймається Комітетом з питань нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг:

На підставі інформації, наданої відповідальною особою

Протягом 3-х місяців з дати надання повного пакета документів

На підставі інформації за результатами ідентифікації групи Національним банком

Протягом 3-х місяців після закінчення строку, встановленого Національним банком для подання відомостей про групу або обґрунтованих, документально підтверджених заперечень існування групи

Повідомлення про визнання/відмову у визнанні

Протягом 5-ти робочих днів із дати прийняття Національним банком рішення про визнання небанківської фінансової групи, погодження відповідальної особи групи або про відмову у визнанні

Розділ V. Визначення підгруп у межах небанківської фінансової групи

вид діяльності учасників

кредитно-інвестиційна

страхова

транскордонний характер діяльності (географічний критерій)

національна

іноземна

за обсягом активів групи

велика

(понад 2 млрд грн)

середня

(від 1 до 2 млрд грн)

мала

(до 1 млрд грн)

Компанія з надання супровідних послуг включається до складу тієї підгрупи, від надання послуг учасникам якої вона отримує основні доходи при здійсненні внутрішньогрупових операцій

Відповідальна особа визначає учасників підгруп та подає до Національного банку інформацію про склад учасників підгруп разом з відомостями про створення групи та про зміни структури власності групи за форматом, що надано у додатках до Положення

Розділ VI. Вимоги до відповідальної особи групи та порядок її погодження Національним банком

Відповідальна особа, яка обирається з числа фінансових установ - учасників групи, повинна бути спроможною забезпечити:

ефективну:

- систему корпоративного управління
- систему управління ризиками
- систему внутрішнього контролю

облікові процедури,
які визначають принципи та методи складання звітності

наявність інформаційних систем,
які забезпечують оброблення та передачу даних, аналіз, збереження та захист інформації

складання та подання консолідованої, субконсолідованої звітності та інформації
відповідно до вимог Положення

дотримання вимог НПА Національного банку щодо фінансового стану та достатності регулятивного капіталу, лімітів та обмежень стосовно певних видів діяльності

- Функції відповідальної особи до дня її погодження Національним банком виконує фінансова установа-учасник групи з найбільшим обсягом активів
- Для погодження відповідальної особи групи така фін.установа подає відомості відповідно до формату, наведеного у додатках до Положення
- Установлені норми, які визначають, коли контролер/фінансова група мають право/зобов'язані забезпечити визначення іншої відповідальної особи за власною ініціативою/за вимогою Національного банку

Розділ VII. Структура власності та види діяльності учасників групи

Вимоги до структури власності групи

- належним чином визначені усі учасники групи
- визначено характер взаємовідносин між учасниками групи та іншими особами в структурі власності групи та види діяльності таких осіб

Ознаки, які можуть свідчити про наявність контролю

- репутаційні
- реєстраційні
- операційні
- економічні

Зміна структури власності групи

- зміна контролера
- зміна складу учасників групи

Визначено порядок:

- повідомлення про зміну структури власності
- ідентифікації зміни структури власності Національним банком
- прийняття рішення Національним банком про визнання зміни структури власності
- повідомлення про прийняте рішення

Розділ VIII. Вимоги до системи корпоративного управління, внутрішнього контролю та управління ризиками

Відповідальна особа організовує систему КУ, СУР, СВК групи з урахуванням:

- особливостей та обсягів діяльності, впливу діяльності учасників групи на діяльність НБФГ в цілому
- чіткого розподілу функцій, обов'язків та повноважень в СВК і СУР групи, який забезпечує управління конфліктом інтересів
- інтегрованості процесу виявлення, вимірювання, контролю, моніторингу, звітування та пом'якшення всіх визначених на рівні групи суттєвих ризиків учасників групи
- належного розкриття та консолідації інформації

Органи управління та особи, які виконують ключові функції відповідальної особи, забезпечують:

- запровадження комплексної, адекватної, ефективної системи КУ, СВК та СУР групи

Відповідальна особа забезпечує:

- наявність та належне функціонування **облікових процедур, інформаційних систем**, необхідних для забезпечення виконання НБФГ, її учасниками вимог законодавства України щодо нагляду на консолідованій основі, включаючи вимоги щодо надання інформації про внутрішньогрупові операції, операцій з пов'язаними особами, документів, консолідованої, субконсолідованої звітності групи

Керівники/органи управління відповідальної особи несуть відповідальність за:

- ефективність КУ, СУР, СВК в небанківській фінансовій групі

Розділ ІХ. Пруденційні вимоги щодо достатності регулятивного капіталу

Вимоги щодо достатності РК групи є дотриманими, якщо розмір РК групи дорівнює або перевищує необхідний розмір РК групи.

РК групи

- Сума РК учасників, для яких встановлена вимога щодо визначення РК
  - сума вкладень цих учасників в капітал інших учасників цієї групи
  - + капітал інших учасників групи
  - сума вкладень в капітал інших учасників (якщо вони не були враховані раніше)

Необхідний розмір РК групи

- розраховується як сума необхідних розмірів регулятивного капіталу кожного з учасників цієї групи (крім надавачів супровідних послуг)

Розрахунок достатності РК групи здійснюється відповідальною особою на підставі річної, проміжної консолідованої звітності групи, іншої звітності та інформації, що необхідні для здійснення таких розрахунків щоквартально

Передбачено повідомлення Національного банку про недостатність РК групи протягом 10 роб.днів після виникнення

Розділ X. Складення консолідованої та субконсолідованої звітності та подання інформації

Внутрішні документи групи мають включати:

облікові процедури, які визначають принципи та методи складання звітів

процедури складання звітів, необхідної для розрахунку достатності РК

порядок складання та строки подання учасниками групи звітів та інформації, що вимагається цим Положенням

механізм внутрішнього контролю за достовірністю, повнотою та своєчасністю подання інформації

Консолідована / субконсолідована звітність включає:

консолідований звіт про фінансовий стан

консолідований звіт про сукупний дохід, прибуток або збиток

консолідований звіт про зміни у власному капіталі

консолідований звіт про рух грошових коштів

звіт про суттєві внутрішньогрупові операції

звіт про регулятивний капітал

пояснювальну записку

фін.звітність піднаглядних НКЦПФР, надавачів супровідних послуг

Особливості складання та подання

Ознаки суттєвої внутрішньогрупової операції

Подання проміжної звітності великими і середніми групами

Проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності учасників та консолідованої звітності групи

Проведення на вимогу Національного банку аудиту проміжної звітності (невиконання вимог щодо достатності капіталу групи)

Розділ XI. Припинення визнання Національним банком небанківської фінансової групи

Національний банк припиняє визнання групи, якщо частка сукупних активів НФУ, що підлягають нагляду з боку Національного банку:

- $\leq 40\%$ у сукупному розмірі активів фінансових установ-учасників групи;
- від 40 до 50 % у сукупному розмірі активів фінансових установ-учасників групи упродовж 3-х років з моменту такого зменшення

Підставою для прийняття рішення про припинення визнання є інформація, отримана

- від відповідальної особи;
- під час здійснення нагляду за діяльністю на ринках фінансових послуг;
- від інших державних органів, іноземних органів нагляду.

Припинення визнання небанківської фінансової групи не перешкоджає ідентифікації такої групи надалі, якщо для цього виникають підстави

Відповідальна особа зобов'язана:

- повідомити НБУ про припинення існування групи внаслідок зміни структури власності
- подати річну/проміжну консолідовану звітність станом на звітну дату, що передуює даті подання документів, якщо така звітність не була подана в строки, визначені Положенням
- скласти і подати консолідовану звітність, строк подання якої припадає на період розгляду повідомлення

Перехідні вимоги застосування Положення про порядок нагляду на консолідованій основі

Строк для приведення своєї діяльності у відповідність до вимог, встановлених Положенням – протягом 6 міс. з дня набрання чинності постановою

Процедури ідентифікації, визнання, припинення визнання, що були розпочаті до набрання чинності постановою, завершуються з дотриманням порядку і вимог НПА, що діяли на дату початку таких процедур

Консолідована звітність станом на 31.12. 2023 складається та подається згідно з вимогами Положення та в порядку, визначеному в Положенні

При складанні звіту про регулятивний капітал на звітні дати 31.12.2023 та 31.03.2024, відповідальні особи визначають розмір РК, необхідний розмір РК та достатність РК відповідно до розрахунку, встановленого у додатку до постанови

Національний банк **не застосовує заходів впливу** за несвоєчасне подання консолідованої звітності зі звітною датою 31.12.2023 та 31.03.2024 та/або допущені помилки під час її складання, за умови, що консолідована звітність подана в повному обсязі до 25 червня 2024 року

Зауваження та пропозиції

Громадське обговорення триває до **11 грудня 2023 року**

Пропозиції та зауваження необхідно направляти
на адресу електронної пошти:
NBFI.regulations@bank.gov.ua